

Incertitudini cu privire la viitorul NATO în fața furtunii Trump (analiza France Presse)

Tirurile americane împotriva țărilor europene din Alianța Nord-Atlantică zdruncina din temelii NATO, care, cu toate acestea, își imaginează cu greu un viitor fără Statele Unite, notează miercuri France Presse într-o analiză. Sub atacurile lui Donald Trump și ale echipei sale, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord, înființată acum 75 de ani, înțelege că trebuie să se schimbe rapid. Agresivitatea noii administrații americane este resimțită ca o 'traumă', explică un diplomat, sub rezerva anonimatului.

Dar această schimbare se va face cu sau fără SUA? Întrebarea provoacă agitație pe culoarele sediului NATO din Bruxelles.

'Direcția se știe: SUA în proporție mai mică, dar mai multă Europa', rezuma alt diplomat, care cere de asemenea să rămână anonim. Dar multe întrebări rămân în suspensie.

În numai două luni, Donald Trump a atacat de mai multe ori Canada, pe care intenționează să o transforme în al 51-lea stat american, și Danemarca, de la care revendică un teritoriu, Groenlanda.

Numeroși responsabili americani, între care vicepreședintele J.D. Vance, nu și-au ascuns disprețul față de europeni, pe care îi consideră drept 'profitori', pasageri clandestini într-o Alianță în care, susțin ei, nu își plătesc datoriile.

De la 20 ianuarie, când Donald Trump a revenit la Casa Albă, 'optimismul este din ce în ce mai scăzut', spune un diplomat. 'Statele Unite nu au luat încă nicio decizie concretă, dar se pare că fiecare zi aduce o nouă lovitură împotriva fundamentelor Alianței', a adăugat el.

Potrivit lui Camille Grand, fost secretar general adjunct al NATO, în prezent cercetător pe lângă ECFR (European Council on Foreign Relations), sunt posibile trei scenarii.

Unul este o tranziție ordonată: americanii se dezangajează, dar în bună ordine, în urma unor negocieri care să le dea timp europenilor să se pregătească. 'Aceasta va permite să se evite incertitudinea', afirmă el într-un interviu pentru AFP.

Al doilea scenariu ar fi al unei tranziții 'haotice': SUA rămân membru al NATO, inclusiv pentru descurajarea nucleară, dar se dezangajează din forțele convenționale, după cum a menționat secretarul american al apărării, Pete Hegseth.

În acest caz, retragerea se face 'în regim de criză', cu 'amenințări, anunțuri haotice'. Este 'aproape scenariul dominant' la ora actuală, apreciază analistul citat.

În fine, al treilea este scenariul de coșmar pentru numeroși aliați europeni, în special în Europa Centrală și de Est: retragerea 'de facto' sau de jure'. Aceasta nu ar fi neapărat o retragere formală, ci o situație în care Statele Unite își pierd interesul pentru apărarea continentului european.

Donald Trump, care a amenințat deja că nu va apăra țările rău-plătite din Europa, le cere europenilor și canadienilor să aloce cel puțin 5% din Produsul lor Intern Brut (PIB) pentru apărarea Alianței.

Pentru unele țări, precum Italia sau Spania, care consacră sub 2% din PIB-ul lor pentru apărare, acesta este un

prag foarte ridicat. Dar toți realizează ca ceva va trebui să fie 'anunțat' la summitul NATO din iunie de la Haga, potrivit unui diplomat.

Secretarul general al Alianței Nord-Atlantice, Mark Rutte, a invocat în fața aliaților un procent între 3,5 și 3,7%, afirma un alt diplomat. Va fi dificil, dar este o 'chestiune de priorități' în cheltuielile naționale, a adăugat el.

Cu toate acestea, nimeni nu știe încă dacă un astfel de procent va fi suficient pentru Donald Trump.

Până atunci, multe voci de la Bruxelles și din alte capitale europene se întreabă despre o Alianță Nord-Atlantică 'post-SUA'.

'Am știut întotdeauna că va veni momentul când America se va retrage într-un fel și când Europa va trebui să facă mai mult', susține Jamie Shea, fost purtător de cuvânt al NATO, în prezent expert al think tank-ului londonez Chatam House.

Iar calendarul este foarte strâns. Europeanii au la dispoziție 'cinci ani' pentru a recrea o forță de descurajare în fața amenințării ruse, afirma Camille Grand. Un calcul bazat pe timpul considerat necesar, potrivit mai multor servicii de informații, pentru ca Rusia să-și refacă armata și să fie în măsură să amenințe o țară NATO, explica el.

Iar în opinia acestui expert francez, europenii sunt capabili să facă aceasta, chiar dacă vor fi necesare investiții substanțiale pentru a compensa contribuția americană în materie de informații, sateliți și logistică. 'Nu există niciun motiv pentru care 500 de milioane de europeni să nu fie capabili să descurajeze 140 de milioane de ruși', afirma el.

Mai multe țări europene se îndoiesc însă. 'Statele Unite rămân indispensabile pentru o descurajare credibilă', spune un diplomat european la NATO.